

P R ą D N I K
PRACE I MATERIAŁY
MUZEUM IM. W. SZAFERA
TOM 32 **2022**

**OJCÓW NATIONAL PARK
THE PROFESSOR WŁADYSŁAW SZAFER MUSEUM**

PRADNIK

STUDIES AND REPORTS

**OF THE PROF. WŁADYSŁAW SZAFER MUSEUM
Volume 32**

OJCÓW 2022

OJCOWSKI PARK NARODOWY
MUZEUM IM. PROF. WŁADYSŁAWA SZAFERA

PRĄDNIK

PRACE I MATERIAŁY

MUZEUM IM. PROF. WŁADYSŁAWA SZAFERA
Tom 32

OJCÓW 2022

RADA REDAKCYJNA – EDITORIAL BOARD:

Przewodniczący – President: *Michał Wojenka*
Członkowie – Members: *Beata Barabasz-Krasny, Lidiya Dubis, Michał Gradziński,
Zvenyslava Mamčur, Andrzej Palaczyk, Józef Partyka, Katarzyna Sawicka-Kapusta,
Zbigniew Witkowski, Dominik Ziarkowski,*

REDAKCJA – EDITORIAL STAFF:

Redaktor naczelny – Editor-in-chief: *Józef Partyka*
Zastępca redaktora naczelnego – Deputy editor: *Jakub Baran*
Członkowie – Members: *Anna Klasa, Anna Sotys-Lelek*

REDAKTORZY TEMATYCZNI – THEMATIC EDITORS:

prof. dr hab. Zbigniew Głowaciński (przyroda ożywiona)
prof. dr hab. Roman Soja (przyroda nieożywiona)
prof. dr hab. Krzysztof Sobczyk (archeologia)
mgr Piotr Godlewski, Keith Horechka (korekta języka angielskiego)

RECENZENCI TOMU – REVIEWERS OF THE VOLUME:

*prof. dr hab. Beata Babczyńska-Sendek, dr Jan Boratyński, dr hab. Władysław Danielewicz,
dr Joanna Furmankiewicz, dr hab. Kinga Kostrakiewicz-Gieralt, dr Piotr Kotowicz,
dr hab. Krzysztof Kozak, dr hab. Piotr Krzywiec, dr Barbara Miękina,
prof. dr hab. Katarzyna Sawicka-Kapusta, dr Rafał Sikora, prof. dr hab. Roman Soja,
prof. dr hab. Jan Szymczak, dr hab. Zbigniew Wilczek, dr Michał Wojenka,
dr Marzena Woźny, prof. dr hab. Janusz Zdebski, dr Dominik Ziarkowski,
prof. dr hab. Joanna Ziomek, dr Robert Zubel, prof. dr hab. Grzegorz Żabiński
oraz czterech recenzentów anonimowych*

Przygotowanie do druku – Technical editors: *Jakub Baran, Józef Partyka*

Korekta – Proofreading: *Katarzyna Brzyska*
Projekt okładki – Cover design: *Jarostaw Żóćciak*

ADRES REDAKCJI – EDITORIAL ADDRESS:

Ojcowski Park Narodowy
Ojców 9
32-045 Sułoszowa, Polska – Poland
tel. (+48) 12-389-20-05 w. 102

PL ISSN 0867-0196

© Copyright 2022 by Ojcowski Park Narodowy
Wydawca – Editor: Ojcowski Park Narodowy

SPIS TREŚCI

O. STAWARZ, K. ISAJENKO, B. PIOTROWSKA – Promieniotwórczość gleb Ojcowskiego Parku Narodowego.....	9
Z. SZELĄG, S. SZAFRANIEC – Odnalezienie <i>Salix kitaibeliana</i> (Salicaceae) w Babiogórskim Parku Narodowym.....	25
A. KAPLER – Tworzenie i utrzymanie łąk kwiatnych jako metoda czynnej ochrony różnorodności biologicznej.....	31
R. PIELECH, K. FOREMNIK, B. SURMACZ, J. SZWAGRZYK, Z. MACIEJEWSKI – Przebudowa drzewostanu jako narzędzie czynnej ochrony w parkach narodowych.....	65
A. MARCHEWKA, T. POSTAWA – Ssaki w jaskiniach Ojcowskiego Parku Narodowego – monitoring przy użyciu fotopułapek, wyniki wstępne.....	79
J. NOWAK, W. GRZYWIŃSKI – Zimowe spisy nietoperzy na Wyżynie Krakowskiej w latach 2018–2022 na tle historii badań.....	89
R. SZKUDLAREK, K. PIKSA, R. PASZKIEWICZ, Ł. PŁOSKOŃ, A. BATOR-KOCOŁ, M. WARCHAŁOWSKI, Z. HRYNIUK, Ł. IWANIUK, Ł. NIEDŹWIEDŹ – Nowe dane o występowaniu nocka orzęsionego <i>Myotis emarginatus</i> w Ojcowskim Parku Narodowym.....	107
M. HEĐRZAK – Stan wiedzy na temat występowania chomika europejskiego <i>Cricetus cricetus</i> w Ojcowskim Parku Narodowym i w jego otulinie.....	115
R. LIWOCH, P. STRZYŹ – Kula armatnia z Ogrodzieńca.....	125
M. KRAJEWSKA – Dwa niepublikowane rękopisy prac Stanisława Jana Nepomucena Czarnowskiego (1847–1929) w zbiorach Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.....	129
M. KRAJEWSKA – Michał Federowski (1853–1923) – życie i dokonania.....	149
Profesor Walery Goetel	
J. WITKOWSKI – Wprowadzenie – Prof. dr hab. Walery Goetel – uczony, wizjoner, organizator i jeden z najważniejszych twórców ochrony przyrody w Polsce.....	177
J. KICKI – Rok 2022 – Rokiem Profesora Walerego Goetla w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica.....	191
Z. J. WÓJCIK – Kształtowanie się poglądów profesora Walerego Goetla na ochronę przyrody.....	197
J. URBAN – Świętokrzyskie pokłosie zoologicznej koncepcji Walerego Goetla i jego dalsze, ogólnopolskie skutki.....	209
J. LASKOSZ – Profesor Walery Goetel w wyznaczaniu obszarów chronionych na granicy polsko-czechosłowackiej u zarania państwowości polskiej w XX wieku.....	223
T. LAMORSKI – Profesor Walery Geotel – pomysłodawca Babiogórskiego Parku Narodowego.....	241

R. KOWALSKA – Walery Goetel a Tatrzański Park Narodowy	251
K. KARWOWSKI, J. LASKOSZ, M. VONČINA – Rola Profesora Walerego Goetla w tworzeniu Parku Narodowego w Pieninach.....	263
W. A. WÓJCIK – Aktywność prof. Goetla w dziale przyrodniczym rocznika <i>Wierchy</i>	275
A. MANECKI – Pokłosie filozofii ochrony środowiska Walerego Goetla – badania antropogenicznych skażeń w Ojcowskim Parku Narodowym, w Krakowie i w Skawinie z jej „fluorową” Hutą.....	291
A. MEDWECKA-KORNAŚ – Prof. dr Walery Goetel w moich wspomnieniach.....	301
J. CHRZĄSTOWSKA – Dziadzio Walery Goetel i ja. Wspomnienia wnuczki.....	305

CONTENTS

O. STAWARZ, K. ISAJENKO, B. PIOTROWSKA – Soil radioactivity in Ojców National Park	9
Z. SZELAĞ, S. SZAFRANIEC – Rediscovery of <i>Salix kitaibeliana</i> (Salicaceae) in Babia Góra National Park	25
A. KAPLER – Establishment and maintenance of wildflower meadows as a method of active protection of biodiversity	31
R. PIELECH, K. FOREMNIK, B. SURMACZ, J. SZWAGRZYK, Z. MACIEJEWSKI – Forest stand conversion as tool for active conservation in national parks	65
A. MARCHEWKA, T. POSTAWA – Mammals in caves of Ojców National Park – preliminary research using the camera trap method	79
J. NOWAK, W. GRZYWIŃSKI – Winter bat censuses in the Kraków Upland in the years 2018–2022 against the background of research history	89
R. SZKUDLAREK, K. PIKSA, R. PASZKIEWICZ, Ł. PŁOSKOŃ, A. BATOR-KOCOŁ, M. WARCHAŁOWSKI, Z. HRYNIUK, Ł. IWANIUK, Ł. NIEDŹWIEDŹ – New data of the occurrence of Geoffroy’s bat <i>Myotis emarginatus</i> in Ojców National Park	107
M. HĘDRZAK – The state of knowledge on the occurrence of European hamster <i>Cricetus cricetus</i> in Ojców National Park and its buffer zone.....	115
R. LIWOCH, P. STRZYŻ – A cannonball from Ogrodzieniec.....	125
M. KRAJEWSKA – Two unpublished manuscripts by Stanisław Jan Nepomucen Czarnowski (1847–1929) in the collection of the State Archaeological Museum in Warsaw.....	129
M. KRAJEWSKA – Michał Federowski (1853–1923) – life and achievements	149
Professor Walery Goetel	
J. WITKOWSKI – Introduction – Prof. Dr Walery Goetel – scientist, visionary, organizer and one of the most important authors of nature conservation regulations in Poland	177
J. KICKI – 2022 – The year of Professor Walery Goetel at the Stanisław Staszic AGH University of Science and Technology.....	191
Z. J. WÓJCIK – The formation of Professor Walery Goetel’s views on nature conservation	197
J. URBAN – Walery Goetel’s concept of sozology and its influence in the Świętokrzyskie Mountains and throughout Poland	209
J. LASKOSZ – Professor Walery Goetel’s involvement in designating protected areas on the Polish-Czechoslovak border at the dawn of Polish statehood in the 20th century	223
T. LAMORSKI – Professor Walery Goetel – the founder of Babia Góra National Park.....	241

R. KOWALSKA – Walery Goetel and Tatra National Park	251
K. KARWOWSKI, J. LASKOSZ, M. VONČINA – The role of Professor Walery Goetel in the creation of a national park in Pieniny	263
W. A. WÓJCIK – Professor Goetel’s activity in the nature section of the <i>Wierchy</i> yearbook	275
A. MANECKI – The influence of Walery Goetel’s environmental protection philosophy – research on anthropogenic contamination in Ojców National Park, in Krakow, and in Skawina with its “fluorine” aluminium smelter	291
A. MEDWECKA-KORNAŚ – Prof. dr Walery Goetel in my memories	301
J. CHRZAŚTOWSKA – Grandpa Walery Goetel and me. Memories of a granddaughter	305